

ΟΥΚΡΑΝΙΑ
2 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ

ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΤΣΑΡΦΑΝΙΔΗ

Τι μέλλει γενέσθαι

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, που ξέσπασε στις 24 Φεβρουαρίου 2022, έχει βυθίσει την ευρωπαϊκή ήπειρο εδώ και δύο χρόνια σε μια άνευ προηγουμένου κρίση, με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον. Έχουν διατυπωθεί αρκετά σενάρια για το μέλλον της ρωσο-ουκρανικής σύρραξης, εκ των οποίων δύο είναι τα πιο πιθανά:

Πρώτον, τους επόμενους μήνες η Ρωσία συνεχίζει να καταλαμβάνει εδάφη όχι μόνο στο Ντονμπάς αλλά και στον Νότο, στη Ζαπορίζια, και στον Βορρά, στην περιοχή του Χαρκόβου; καθώς τα στρατεύματα που κινητοποιήθηκαν από το φθινόπωρο του 2022 έχουν σημειώσει αξιόλογες επιτυχίες, όπως η πρόσφατη κατάληψη της στρατηγικής σημασίας πόλης Αβντιίβκα. Το σενάριο αυτό προϋποθέτει την περαιτέρω φυσική και υλική εξάντληση των Ουκρανών καθώς και την κούραση της Δύσης να συνεχίσει να υποστηρίζει με όπλα και γενναία χρηματοδότηση το Κίεβο. Η σοβιετική διπλωματία θα εκμεταλλευτεί στο έπακρο την υποστήριξη από την Κίνα και την ανοχή πολλών άλλων κρατών, όπως της Ινδίας. Εν τω μεταξύ, η επιρροή των φιλο-ουκρανικών κυβερνήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενδέχεται να μειωθεί. Το αρνητικό αυτό σενάριο συμπεριλαμβάνει μια πιθανή άνοδο στην εξουσία του Τραμπ που θα μετέβαλλε τη στάση των ΗΠΑ. Σε αυτήν την περίπτωση, η Ουκρανία θα αναγκαστεί να ζητήσει τον τερματισμό του πολέμου με οδυνηρούς εδαφικούς συμβιβασμούς, καθιστώντας την οιονεί δορυφόρο της Ρωσίας. Η επαναφορά στην προπολεμική κατάσταση θα είναι αδύνατη και πολύ πιθανόν η Ευρώπη και η διεθνής κοινότητα να χρειαστούν δεκαετίες για να ξεπεράσουν τις γεωπολιτικές συνέπειες.

Δεύτερον, η συνέχιση ενός αδιέξοδου περιορισμένου πολέμου. Η Ουκρανία καταφέρνει να κρατήσει τις γραμμές της στο πεδίο της μάχης, χάρις στον συνεχή ανεφοδιασμό της από τη Δύση με οπλικά συστήματα. Στο Ντονμπάς, θα παραχωρήσει κάποια εδάφη εξαιτίας της συνεχιζόμενης ρωσικής πίεσης. Από την άλλη πλευρά, η Ουκρανία θα προσπαθήσει να προωθήσει το πλεονέκτημα που έχει αποκτήσει στη Χερσόνα για να απειλήσει την Κριμαία. Αυτό το σενάριο δεν αποκλείει έντονες μάχες, αλλά το πλέον πιθανό είναι να αποφέρει περιορισμένες επιτυχίες, πράγμα που θεωρητικά θα αναγκάσει τις δύο χώρες σε διαπραγματεύσεις για το τέλος του πολέμου. Θα απαιτούσε, όμως, σημαντικές αμοιβαίες υποχωρήσεις, όπως την παραχώρηση στη Ρωσία από την Ουκρανία της Κριμαίας και εδαφών στο Ντονμπάς με αντάλλαγμα εγγυήσεις από τη Μόσχα για τη διατήρηση της κυριαρχίας και ανεξαρτησίας της. Πράγμα, εξαιρετικό απίθανο. Ο πολιτικός στόχος του Πούτιν είναι να αποκαταστήσει τη Ρωσία ως νέα μεγάλη δύναμη, αναδιαμορφώνοντας την πολιτική τάξη της Ευρώπης. Μια πραγματική κατάπαυση του πυρός ή ο τερματισμός περαιτέρω προσπαθειών για τον έλεγχο της Ουκρανίας θα σήμαινε για τον Πούτιν όχι μόνο εγκατάλειψη των επιδιώξεών του στη χώρα αυτή, αλλά και ολόκληρο το πολιτικό του όραμα για τη μελλοντική διεθνή τάξη. Για το Κίεβο, και ιδιαίτερα για τον Βολοντίμιρ Ζελένσκι, η έναρξη διαπραγματεύσεων θα αποτελούσε παραδοχή αποτυχίας καθώς η εδαφική ακεραιότητα της χώρας δεν έχει ακόμη αποκατασταθεί. Συνεπώς, ο πόλεμος δεν μπορεί παρά να συνεχιστεί και θα εξακολουθήσει να αφήνει ανεξίτηλα σημάδια στην Ουκρανία και στη Ρωσία.